

RAVISKEEM: EC

Infoleht keemiaravi patsiendile

Kasvajavastased ravimid mõjutavad rakkude paljunemist ja jagunemist kudedes ning on suunatud vähirakkude hävitamisele. Ravimid mõjutavad ka normaalkudesid ja –rakke, tekitades erinevaid kõrvaltoimeid. Kõrvaltoimed ja nende intensiivsus on inimestel erinevad, vaevused enamasti kaovad. Lisaks vähivastastele ravimitele saate ka iiveldusvastast ravi. Ravi süvendab väsimuse ja jõuetuse tunnet ning võib tekitada libiido langust.

Enne ravi alustamist tuleb Teil anda vereproov, mille alusel saab raviarst hinnata, kas Teie seisund võimaldab kasvajavastaseid ravimeid manustada.

Kasvajavastased ravimid valmistatakse igale patsiendile individuaalselt haigla apteegis ning tuleb arvestada valmistamiseks kuluva ajaga.

Soovitused:

- jätkake ravi ajal võimalikult tavapärasest elustiili;
- kerge füüsiline aktiivsus vähendab väsimustunnet;
- rääkige enesetunde muutustest õele või arstile;
- jooge rohkesti vedelikku vähemalt paaril päeval pärast ravi;
- vältige alkoholi ja ärge tarvitage vitamiinpreparaate päev enne ravi ja ravi ajal;
- teavitage arsti kõikidest ravimitest, toidulisanditest ning taimsetest preparaatidest, mida hetkel kasutate;
- retseptivajadusest teavitage arsti kohe vastuvõtule tulles.

Ravi läbiviimine

Enne kasvajavastaste ravimite manustamist võidakse manustada ka kõrvaltoimeid (iiveldus, allergilised reaktsioonid) vähendavaid ravimeid (ajaline kestvus ~ 15–30 min).

Lisanduda võib neere kaitsev vedelikravi.

Teile määratud raviskeemis on kaks ravimit:

TOIMEAINE NIMETUS
Epirubitsiin
Tsüklofosfamiid

Koostanud keemiaravi keskuse onkoloog Kersti Oselin ja proviisor Keit Ilau (2020)

Võimalikud kõrvaltoimed	Soovitus kõrvaltoimete leevendamiseks/ selgitus
Infektsioon, palavik – põhjuseks sageli neutrofiilide (teatud valgeverelibled) vähesus ehk neutropeenia	Kui tekib palavik üle 38 °C , võtke kohe ühendust raviarstiga või pöörduge EMOsse. Kui palavik jääb alla 38 °C , kuid püsib üle kahe päeva, võtke ühendust raviarstiga või pöörduge EMOsse.
Uriini värvumine punakaks, äge põieärritus	Punane värvus tuleneb epirubitsiini ravimpreparaadist, uriini värvumine on ravi puhul loomulik nähtus ega vaja ravi.
Iiveldus, oksendamine, isutus, maitsetundlikkuse häired	Võtke üks tablett Cerucali 10mg (metoklopramiid) kuni kolm korda päevas; tugeva iivelduse puhul üks tablett Kytril 1mg (granisetron) kuni kaks korda päevas. Pikemalt kestva isutuse korral teavitage õde-nõustajat.
Juuste väljalangemine ehk allopeetsia	Algab tavaliselt 2–3 nädalat pärast ravi alustamist ning on enamasti pöörduv; katke päikese käes olles pead, et vältida nahapõletust.
Põiepõletik ehk tsüstiit, sagenenud urineerimine, vähene veri uriinis ehk mikrohematuuria	Ravi võib ärritada põit ning tekitada ebamugavustunnet urineerimisel; jooge vähemalt 2 liitrit vett ravile järgneva 24 tunni jooksul. Tugeva ebamugavustunde puhul võtke ühendust arsti või õega.
Põletikuline ja/ või haavandunud limaskest	Puhastage hambaid ja igemeid õrnalt pehme hambaharjaga; kasutage süljeeritust soodustavaid suuhooldusvahendeid; määrige suu limaskesta astelpajuõliga; kasutage suuloputuslahust (NB! Alkoholi- ja kloorheksidiinivaba); vältige happelisi jooke ning vürtsikaid ja soolaseid toite; jooge palju vedelikku.